

Bilavgifter

Elegant CO₂-avgift gjør bilparken mer miljøvennlig, viser CenSES-forskning

Avgiften gir biler med lavere utslipp. Tunge bilsegmenter som SUV-er og luksusbiler får lavere markedsandeler og lavere utslipp.

I 2007 innførte myndighetene CO₂-beskatning ved kjøp av nye biler, og det har vært et effektivt tiltak: Tjue prosent økning i nybilpris på grunn av CO₂-avgift fører til bilvalg med ti prosent lavere CO₂-utslipp.

Skatteinstrumentet treffer veldig godt og har ført til en vedvarende reduksjon av CO₂-utslipp på biler solgt i Norge.

– Samme effekt gjennom kun å beskatte bilbruk ville krevd mye høyere bensinpriser og bompengavgifter, sier professor Gunnar S. Eskeland ved Norges Handelshøgskole.

Han har ledet forskningsområdet Økonomisk Analyse i et nasjonalt forskningssenter for miljøvennlig energi, CenSES, og blant annet undersøkt hvordan nasjonale rammevilkår bidrar til en renere bilpark.

80 prosent av reduksjonen

Utslippene i nybilsalget gikk ned over natten da myndighetene la inn CO₂-komponenten i bilavgiften. Endringen i nybilsalget i resten av Europa er mye svakere, og forskerne beregner at omtrent 80 prosent av utslippsreduksjonen i nye norske fossilbiler skyldes CO₂-avgiften.

Faktorer som det er korrigert for inkluderer

inntektsøkning i Norge, virkemiddelbruk i EU og teknologisk utvikling.

Ikke etter læreboka

Tradisjonell økonomisk teori tilsier at det ville vært mer kostnadseffektivt å innføre avgift på utslipp under bruk - altså økte drivstoffavgifter.

– Det ville hatt umiddelbar effekt på utslipp gjennom bruk. På sikt ville det også ført til at bilkjøperne velger biler med mindre utslipp, og at utslippslanke biler brukes mest.

CO₂-avgiften er kostbar sammenlignet med andre tiltak.

Utslippsreduksjonene koster gjerne 10 til 30 ganger mer enn det forurensningen koster samfunnet, eller prisen på CO₂-kvoter i Europa.

Eskeland mener det er vanskelig å forsvare virkemiddelbruken, hvis ikke kostnadene reduseres. Han viser til at avgiftspolitikken etterhvert også får andre konsekvenser:

– Når bilparken blir mer CO₂-gjerrig, faller kostnadene for å eie og bruke bil. Foruten fallende skatteinntekter, fører dette til økt trafikk, utslipp og større belastning på veinettet. Da vil vi både tåle og trenge økte drivstoff-

avgifter, rushtidsavgifter og mer sofistikerte veiprissystemer.

Teknologiavhengig beskatning

– En særegen kvalitet i den norske avgiften er at stimulus til CO₂-gjerrige biler er kontinuerlig, slik at hvert gram CO₂ spart belønnes ukritisk og vakkert. Denne kvaliteten bør generaliseres ved at også elbilenes nullutslipp finner sin stimulus i engangsavgiften, sier Eskeland.

Han mener at elbilene vil leve godt med en slik ordning samt at den mer generelle utfordringen om innovasjon blir bedre uttalt.

I disse dager introduseres den mer realistiske globale målemetoden for drivstoff-forbruk og CO₂-utslipp (WLTP).

– Med denne målemetoden vil måleresultatene bykse oppover mens utslippene ikke gjør det. Det vil gi myndighetene anledning til en litt større reform. Den kunne inkorporere nullutslippsbilene, slik at vi får beskatning

som mer generelt belønner alle måter å være CO₂-gjerrig på, sier Eskeland.

CenSES-anbefalinger til beslutningstakere:

- Nøytralitet er et viktig ideal, i den forstand at utslippsreduksjoner har samme verdi for kloden uansett hvordan de fremkommer: Enten du kjører CO₂-gjerrig, CO₂ fritt, eller sykler.
- Revisjonene i avgiftssatser som kommer med nye målemetoder vil kunne gi rom for innlemming av nullutslippsbilene og avskaffing av moms fritaket.
- Elbiler bør betale for veiplass når og der det er trangt.
- Norge har mye fornybar kraft, og elektrifisering av transportsektoren gjør nytte for seg: La oss også se på nyttelast og kyst-flåten! Hybridløsningens belønning bør bestemmes av utslippene og rekkevidden.

CenSES

Centre for Sustainable Energy Studies

EnerSikt

Last ned vår podkast om miljøvennlig energi forskning fra iTunes og andre podkastverter.

Med støtte fra:

CenSES er et tverrfaglig nasjonalt forskningssenter for miljøvennlig energi (FME Samfunn).

Senterets forskning skal bidra til å styrke forståelsen av de økonomiske, politiske, sosiale og kulturelle sidene ved utvikling og innføring av ny fornybar energi og miljøteknologi i samfunnet. CenSES skal bidra til et solid faktagrunnlag for offentlige og private beslutningstakere i grenseflaten mellom klima-, energi- og industripolitikk.

Last ned vår podkast EnerSikt fra der du laster ned podkaster.

CenSES is an interdisciplinary national centre for sustainable energy studies (FME Society).

Our goal is to strengthen the knowledge of economic, political, social and cultural aspects of the development and implementation of renewable energy and environmental technology. The centre's research aims to provide a solid fact-based foundation for public and private decision-makers in the interface between climate, energy and industrial policy.

Please listen to our podcast EnerView via iTunes or other podcast hosts.